TEKST: THEA ENDEDIJK

Quod libet!

Een quod libet is een muzikale vorm, waarbij twee (of meer) liederen tegelijk uitgevoerd worden, die ook zelfstandig kunnen klinken. Hieronder als voorbeeld: *zing zang zong* en *tippetappetop.* Een lied van Nico Smit, schrijver van de methode: Muziek op de basisschool.
Beide liederen zijn zeer geschikt als inzingoefening en kunnen vele repetities lang voor goede stemoefeningen en tegelijk voor veel variatie zorgen bij het inzingen. Verspreid de oefeningen dan ook over meerdere repetities.

Doelgroep: 6-12 jaar.
De quod libetvorm is uitdagend voor de wat oudere kinderen. Jongere kinderen kunnen de liederen apart zingen met allerlei vooroefeningen voor de meerstemmigheid.

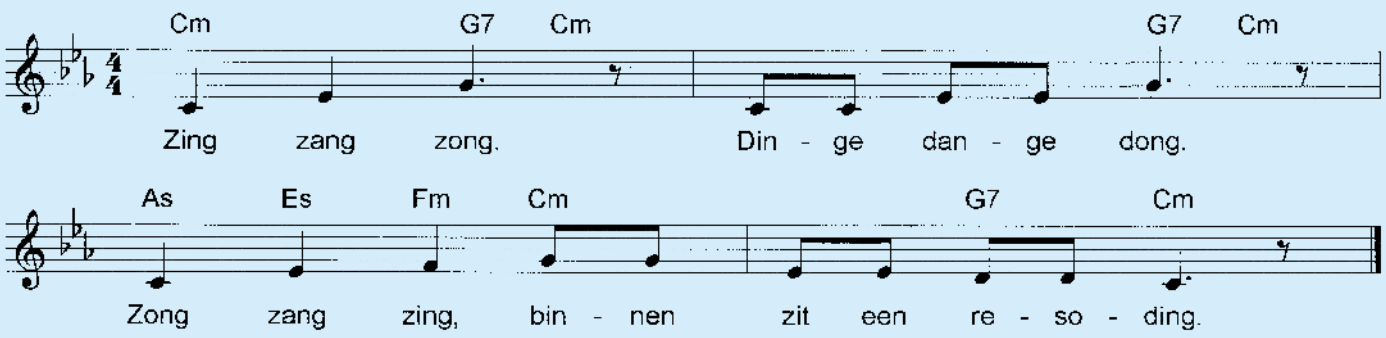

Zing zang zong

MUZIEK: NICO SMIT

Enkele tips voor werkvormen:

Zing zang zong

(een lied voor de resonans en klinkervorming):

1. De ng-klank is een belangrijke resonansmaker. Jonge kinderen moeten nog leren om op deze klank te zingen en de klinker kort te maken. Oefeningen op *zingngngngng* (of *zangng, zongng)* zijn dan ook voor de hand liggend. Op de ng-klank kunnen verschillende melodietjes worden voorgezongen. Doe dit in mineur om de toonsoort van het liedje voor te bereiden (bv. c-d-es-d-c, c-d-es-f-g).
2. Spelen met de mineurdrieklank: c-es-g. Maak drie groepen voor de tonen van *zing, zang en zong*. Elke groep zingt om de beurt een toon van de drieklank en houdt die toon vast. Zo wordt de drieklank gestapeld en klinkt er meerstemmigheid. Natuurlijk worden de groepen steeds in andere volgorde aangewezen. Varieer de toonhoogte zeker tot f of g als starttoon. Probeer ook eens van boven naar beneden: *zong, zang, zing*.
3. Valkuil is maat drie, waar in plaats van c-es-g, de tonen **c-es-f** staan. Ook de woorden zijn omgedraaid: *zong, zang, zing*. Laat de kinderen ervaren, dat *zong zang zing* een andere melodie heeft dan *zing zang zong*, door de laatste toon lang aan te houden. Leer daarna de zin in zijn geheel aan.

Tippetappetop

(een lied voor de articulatie):

1.Leer het lied eerst sprekend viva voce aan. Alternatief: zing op één toonhoogte bv. de g. De afwisseling van klinkers vergt veel aandacht. Begin daarom in een rustig tempo.
2. Aanleren van de melodie: door de vele niet stemhebbende medeklinkers in deze tekst (t,p,d,k) is het voor kinderen moeilijk om de melodie van zin één (maat 1) goed te horen en na te zingen.
Tip: Zing deze zin eerst langzaam voor op *lingelangelong (*doe de klinkervolgorde net als bij tippetappetop*)*. Let op mooie a's en o's. Geef zelf het goede voorbeeld: vorm de klinkers goed naar voren en houdt ze op die plek (dus geen bekketrekken!). Daarna de originele tekst aanleren en zin twee toevoegen.
3. Het is een aftelliedje en dus ook een goede maatoefening. De eerste twee zinnen kunnen in het tempo van de kwartnoot door de hele groep worden geklapt. Tegelijk kan één kind in dit zelfde tempo in de kring de kinderen aanwijzen. Variatie: bij *smek, smak, smik* en bij *af ben ik* wordt afgeteld in het **ritme** van deze tekst. Het tempo van aanwijzen varieert hier dus. Doe dit eerst als klapoefening met de hele groep, zodat de afwisseling van maat en ritme in het geheugen komen.

Mogelijke opbouw bij combinatievormen:

1. Spreek afwisselend zin één en twee van beide liedjes (lengte samen 2 maten!). Laat nu zin één en twee tegelijk spreken in twee groepen. Wissel de rollen van de groepen.
2. Hanteer dezelfde werkwijze bij het zingen van deze zinnen. (Laat de kinderen goed kijken naar het pulsgebaar van de dirigent dat gebaseerd is op het tempo van de kwartnoot).
3. Zing zin één van *tippetappe* en klap daarbij zin één van *zing zang zong*. Laat dit nadoen. Idem zin twee. Combineer nu beide zinnen. (Omdat dit deel van *zing zang zong* gebaseerd is op de langzame en snelle maat).

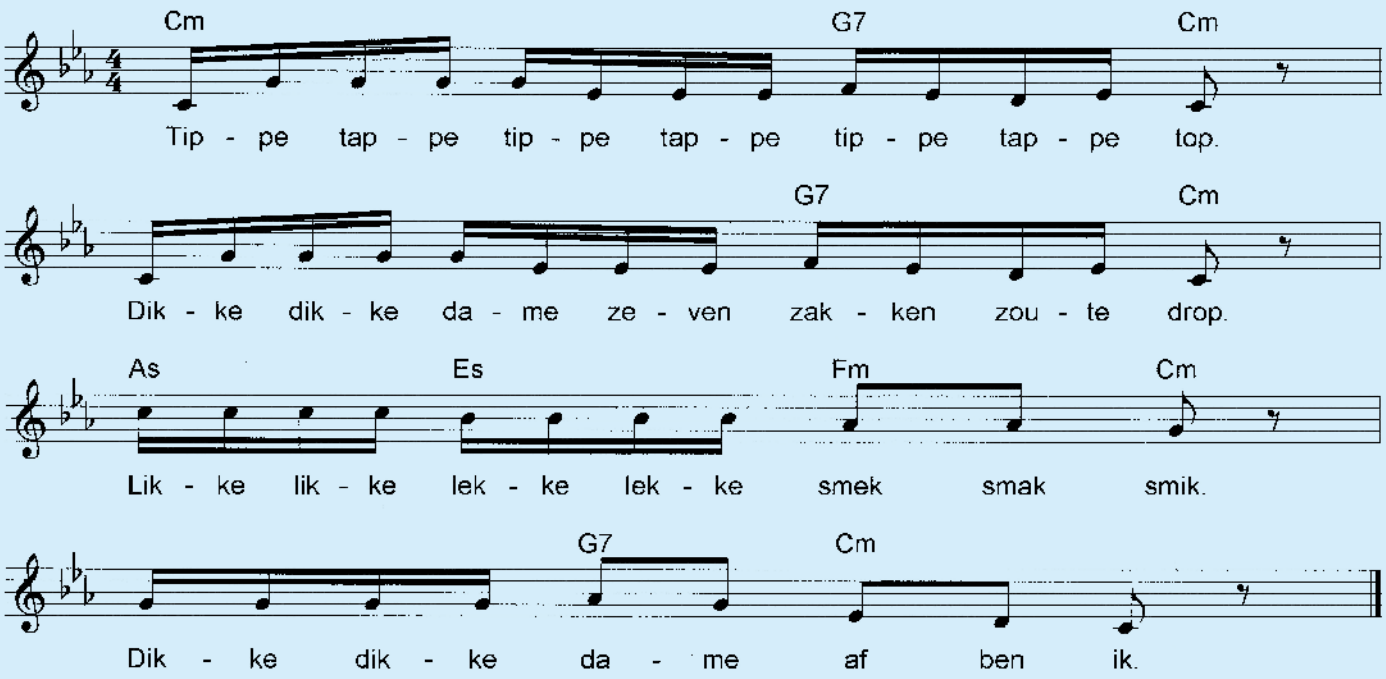

MUZIEK: NICO SMIT

Tippetappetop